

Opsamling på Ø-udvalgets sensommermøde den 23. september 2025 på Omø

Deltagere

- Anne Bjergvang, Ø-udvalget
- Poul Bek-Pedersen, Ø-udvalget
- Stig Colbjørn, Ø-udvalget
- Dorthe Winther, Ø-udvalget
- Ebba Lawaetz, Ø-udvalget
- Lars Frederiksen, Agersø Beboerforening
- Honey Dannica Efue, Omø Beboerforening
- Jørn Højer-Pedersen, Omø, suppleant i sammenslutningen af Danske Småøer
- Aksel Leck Larsen, Letkøbs bestyrelse
- Jonna Andersen, Omø Beboerforening
- Ole Odsgaard, Omøs repræsentant i Sammenslutningen af Danske Småøer
- Thomas Clausen, Slagelse Byråd
- Chis Balle Nørregaard, Chef for kommunale Ejendomme
- Peter Johansen, Chef for Entreprenørservice, Færger og Havne
- Referent: Anne Justiniano

Fællesmøde mellem Ø-udvalget og beboerforeningerne på Agersø og Omø (1. del)

Visionsplan 2045 for Agersø

På Agersø er man ved at udarbejde en Visionsplan. Til forskel de strategiske fysiske udviklingsplaner, som er udarbejdet for Orø, Endelave og Årø, er visionsplanen forankret i beboerforeningen på Agersø. Formålet er at sikre, at Agersø er en helårsbeboet ø i 2045. Man vil tænke visionært med skelnen til tidligere Ø-handlingsplaner samt Ø-politikken.

Man har holdt et borgermøde på Agersø og der er nedsat 5 arbejdsgrupper: Bosætning, liv på øen, erhverv, turister og lystsejlere og datagruppen.

Erhvervsgruppen er ved at kortlægge samtlige arbejdspladser på øen og har pt. identificeret 50 arbejdspladser i spændet mellem halvtids- og fuldtidsstillinger.

Slagelse Kommune har støttet projektet med 100.000 kr. og LAG Småøerne har støttet med 140.000 kr. Man har søgt andre fonde og afventer svar.

Ifølge tidsplanen skal visionsplanen være færdig i løbet af efteråret 2026.

Planer for Omø havn

Omø havn består af lystbådehavnen, færgehavnen og fiskerihavnen som er placeret på kommunalt ejet areal. På grund af den erhvervsmæssige udvikling i forhold til fiskeriet, er der behov for at se nærmere på fiskerihavnen, og undersøge mulighederne for dens anvendelse i fremtiden. Der er mange forskellige aktører i fiskerihavnen, og idéen er at udforme nogle rammer, så fiskerihavnen og området som et samlet hele kan udvikle sig i samspil med øboernes ønsker med fokus på autenticitet.

Man har fået bevilliget 110.000 kr. af Småøernes LAG og fortsætter fundraisingen med henblik på at skaffe medfinansiering.

Beredskabsplaner for øerne

Der er holdt en workshop på Omø den 11. september og der skal holdes en igen på Agersø den 11. november.

I mellemtiden holdes der møder på de to øer, hvor der nedsættes arbejdsgrupper.

En af udfordringerne består i at finde ud af, hvordan de forskellige aktører vil agere i en krisesituation. Derfor har de fået til opgave at udarbejde action cards.

Arbejdet med beredskabsplanerne skal balanceres så der skabes åbenhed om processer samtidig med at man undgår at skabe utryghed.

Flexboligtilladelser

Ifølge kommunens administrationsgrundlag for flexboligtilladelser (godkendt 3. juni 2024) fremgår det, at alle helårsboliger i kommunen uanset byzone eller landzone, landsbyer eller det åbne land som udgangspunkt kan opnå en flexboligtilladelse, dog med følgende undtagelser:

- Landbrugsejendommens stuehuse, hvis de er omfattet af bopælspligten i henhold til landbrugsloven, kan ikke anvendes som flexbolig.
- Boliger omfattet af tinglyste bestemmelser, herunder lokalplaner om, at boligen skal anvendes til helårsbeboelse, kan ikke anvendes som flexbolig

Det eksisterende administrationsgrundlag har indarbejdet følgende nye retningslinjer

- at flexboligtilladelser fremover kun gives til nuværende ejere af ejendommen,
- at der først kan gives forhåndstilladelse til flexbolig, når en ejendom har været til salg i minimum seks måneder,
- at flexboligtilladelser først gives, når ejere har ejet ejendommen i minimum seks måneder, medmindre ejendommen er overtaget via arv, eller at ejeren har fået en forhåndstilladelse.

Der er imidlertid bestemmelser i lokalplaner om arealanvendelse, som viser sig at have betydning for, hvorvidt de nye retningslinjer i administrationsgrundlaget tilsidesættes, hvilket fremgår af et notat udarbejdet i Planafdelingen i juni 2024:

- A) Lokalplaner, hvor anvendelsesparagrafferne specificerer, at boliger i lokalplanområdet kan benyttes som flexboliger. Her muliggør lokalplanen, at boligen til enhver tid kan tages i brug som flexbolig. Flexboligtilladelsen følger derfor **ikke** det gældende administrationsgrundlag.

Dette omfatter følgende lokalplaner på øerne:

Agersø

LOKALPLAN NR. 1133 Bevarende
lokalplan for Agersø By og Havn

Omø LOKALPLAN NR. 1160 KIRKEHAVN
OMØ

Omø LOKALPLAN NR. 1134 BEVARENDE
LOKALPLAN FOR OMØ BY

- B) Lokalplaner, som i anvendelsesparagrafferne specificerer, at boliger i lokalplanområdet **skal** benyttes til helårsbeboelse. Disse boliger kan ikke benyttes som flexbolig, og boligejere kan **ikke** søge flexboligtilladelse.

Dette omfatter følgende lokalplaner på øerne:

Agersø LOKALPLAN NR. 39 FOR BOLIGOMRÅDE
VED AGERSØ BY Agersøgårdsvej

Agersø LOKALPLAN NR. 59 BOLIGOMRÅDE
SYDVEST FOR MØLLEN. AGERSØ BY

Der blev udtrykt ønske om at informationen på slagelse.dk blev opdateret.

Det blev foreslået at Ø-udvalget arbejder for at få et bedre samspil mellem øernes lokalplaner og administrationsgrundlaget for flexboliger.

Letkøb på Omø

Butikken er blevet hybridbutik, hvilket betyder at den på visse tidspunkter er uden betjening. I stedet kan man låse sig ind med en nøglebrik. Formålet er at skabe mere omsætning. Noget tyder på at der kommer flere lystsejlere i butikken. Der er fritidsøboere som har givet udtryk for at de er glade for at kunne handle sent på dagen.

Temadrøftelse: Samspil mellem national og kommunal Ø-politik med oplæg af Susie Jessen, formand for Folketingets udvalg for landdistrikter og øer

Oplæg ved Susie Jessen:

Mange af de opmærksomhedspunkter som er i Slagelse Kommunes Ø-politik er de samme som man kan have i forhold til en national ø-politik. Det er vigtigt at have fokus på færgedrift og opretholdelse af institutioner som fx den lokale skole.

Godt at få demokratiforståelse skrevet ind i Ø-politikken, det handler om den gode dialog, men også om at stille krav om dialog mellem øboere og kommune i tilfælde af uoverensstemmelser om øernes udvikling.

Den grønne omstilling er central, men det er vigtigt at den ikke kommer til at ske på øernes bekostning.

Tage udgangspunkt i øernes forskelligheder. Forholdene er meget forskellige. På Tunø ønsker man fx ikke at have flere biler, og på Fur har man rigelig med turister.

Behov for lempelser af Planloven, da øerne er underlagt mange restriktioner i forhold til kystbeskyttelseszonen, strandbeskyttelseslinjen m.m., som forhindrer mulighed for udvikling.

Behov for at gøre op med centraliseringen af offentlige arbejdspladser.

Fastholdelse af § 20 midler, som gives til kommuner med småøer. Midlerne er dog ikke øremærket til færgedrift, til forskel fra § 21 a og 21 b midler der omhandler statslige puljer til nedsættelse af færgetakster for passagerer m.m. og gods.

Behov for at se landdistrikts- og Ø-udvikling i et bredt perspektiv, der går på tværs af de forskellige ministerier.

Overvejelser over at lave et landdistriktsfilter for landdistrikter og øer i forhold til lovgivningen.

Inspiration fra Irland

Inspireret af Irland hvor man i den nationale landdistrikts- og Ø-politik 'Our rural future [Our Rural Future: Rural Development Policy 2021-2025](#) har formuleret en række indsatser, som har været med til at skabe vækst og udvikling på landet og på øerne. Øen Øen Arranmore Island med ca. 400 borgere betjenes af to private færageselskaber, som tilbyder billige færgebilletter. Der er fibernet på øen, som gør det muligt at arbejde hjemmefra op til 3 dage om ugen. Man har også en skole, som tiltrækker børn fra fastlandet, og som sejler 45 minutter for at gå på den lokale ø-skole. Det viser at det er muligt at skabe udvikling, hvis der er et økonomiske grundlag for det.

Perspektiv til indsatsen for den grønne omstilling i forhold til færgedriften i Slagelse kommune

Retrofit af Agersøfærgeren udstår, men det statslige tilskud til projektet opretholdes. Der er også afsat kommunale midler til arbejdet – skubbet til 2029.

Tidsplanen for standardfærgeprojektet, der omfatter udviklingen af en eldreven standardfærge til Omø, er forlænget. Der arbejdes med teknologier, der udvikler sig i takt med projektets gennemførelse, og det er vigtigt at sikre at færgerne vil kunne fungere i fremtiden. På grund af prisudviklingen har man genoptaget værftsdialogen og arbejder for at færgerne til Omø bliver leveret i 2028.

Kommentarer fra deltagerne:

Ønske om at § 20 midlerne til kommuner med småøer bliver øremærket færgedriften. Ønske om opfølgning på hvordan midlerne bliver anvendt. Indenrigsministeriets analyse i 2013 viste at 78 % af kommunernes merudgifter kommer fra færgerne og færgedriften.

Puljer medfører krav om administration

Refleksion over på hvilken måde en national Ø-politik vil skabe værdi. Den skal ikke fungere som en skåltale. Der skal saft og kraft bag.

Forslag om at en national Ø-politik bliver ophøjet til lov for at sikre, at der bliver nedsat Ø-udvalg i kommunerne og at Ø-udvalget bliver hørt.

Forslag om at forhøje det tilskud som almennyttige boligforeninger kan søge, hvis de vil etablere lejeboliger på øerne.

Ønske om at der blev afsat flere midler til opretholdelse af princippet om den Blå Landvej.

Forslag om at der blev stillet krav om, at man på øerne ikke må sprøjte på områderne omkring drikkevandsboringerne.

Forslag om at tilskuddet til den grønne omstilling bliver hævet.

Fællesmøde mellem Ø-udvalget og beboerforeningerne på Agersø og Omø (2. del)

Afrapportering af Ø-udvalgets arbejde i 2024/2025

Synliggørelse og branding af øernes potentialer

Vandreruter på øerne formidles via slagelse.dk

Destination Sjælland har øget deres indsats for formidling af øerne

Møder i netværk for turismeaktører på øerne

Ø-udvalget har søgt Kultur, Fritids- og Turismeudvalget om, at øerne blev repræsenteret i kommunens turismeråd, hvilket ikke blev imødekommet.

Færgedrift

På 12-12 mødet sidste år besluttede vi at Ø-udvalget skulle arbejde for at øerne blev repræsenteret i analysearbejdet om færgerne – en opgave som var politisk besluttet.

Teknik-, Plan- og Landdistriktsudvalget besluttede imidlertid at sætte arbejdet med færgeanalysen på pause.

Budgettet til færgedrift er blevet reduceret som følge af kommunale besparelser, hvorfor færgedriften har været underfinansieret. Ø-udvalget har fulgt færgernes økonomi meget tæt. Det er blevet politisk besluttet at hæve budgettet til færgerne, så det svarer til de faktiske udgifter.

Ø-udvalget har arbejdet med muligheden for at foreninger kan bestille gratisfærger udenfor fartplanen. Det har imidlertid vist sig at der er stor forskel på hvad Agersø omøfærgerne kan tilbyde foreningerne på de to øer.

Erfaringsudveksling mellem erhverv på øerne

Er har været udveksling mellem købmandsbutikkerne

LAG Småøerne holder et erhvervsseminar den 28. november for erhverv på øerne med mulighed for at udveksle erfaringer i dette regi.

Genoptræning af borgere med bopæl på øerne i eget hjem

Intentionen var at styrke borgernes mulighed for at blive genoptrænet inden de kom hjem. Men dette var ikke i overensstemmelse med borgernes egne ønsker. De ønsker at komme hjem så hurtigt som muligt.

Der bliver arbejdet med følgende indsatser:

- Genoptræning efter hoftebrud: Borgeren vil få besøg af en kommunal fagperson som lægger en plan for genoptræning sammen med borgeren.
- Genoptræning efter tab af færdigheder: Der arbejdes på at lave individuelle forløb via skærmtræning.

Etablering af almennyttige lejeboliger:

Der har været forsøgt dialog med Slagelse og Skælskør Boligselskaber uden succes.

Styrket postbetjening på øerne:

Ø-udvalget og beboerforeningerne har samarbejdet med kommunen om en ansøgning på 1,2 mio. kr. til en statslig pulje til styrket postbetjening på øerne i hele landet (samlet pulje på 5,4 mio. kr.).

Øvrige tiltag:

- Dialog med chefen for Kultur, Fritid og Borgerservice om fremtidens borgerservice på øerne.
- Projekt om en økonomisk og bæredygtig skole på Omø
- Deltagelse i busborgergruppen i forhold til Trafikbestilling 2026.
- Vedligehold af veje på øerne

Forslag til fokusområder i 2026

Bosætning og boliger

- Bedre samspil mellem administrationsgrundlaget for flexboligtilladelser og lokalplaner
- Mulighed for at etablere lejeboliger på øerne
- Mageskifte i forhold til lokalplanlægning for boliger
- Udflytning af offentlige arbejdspladser til øerne

Miljø

- Havmiljø – genopretningsindsatser for Agersø Sund og Omø Sund
- Opfølgning på øernes rensningsanlæg

Trafiksikkerhed

- Øget trafiksikkerhed på øerne – herunder hastighedsbegrænsende foranstaltninger

Beredskabsplaner for øerne

Valg til Ø-udvalget

Der er holdt opstillingsmøder på begge øer og udarbejdet kandidatlistes